

C-Jam: “Oleme kaks sammu Apocalypticast ees!”

18.02.2008 00:00 Autor: Sirje Rattus

Pärt Tarvas, Villu Vihermäe, Margus Uus ja Andreas Lend on kokku pannud tšellokvarteti, et rahva meeleheaks klassikalise muusika kõrval ka poppalade töötlust pakkuda. Händelit ja Brahmsi mängitakse vaheldumisi Boney M-i ja Bon Joviga – seega muusikat igale maitsele.

Tšellokvarteti idee tuli juhuslikult

Kui alustada päris algusest, tuleb ära märkida, et C-Jam sai meeste sõnul kokku puhtalt tänu juhusele. “Neli aastat tagasi sooviti üliõpilaskonna sügisballile tšellokvartetti,” meenutab Villu kokkutulemise lugu. “Olin just värskest Ersosse tööle läinud, niisiis küsiti minu käest, kas saab. Mina vastu, et muidugi saab.” Kolm mängijat oli juba koos: koolivennad Villu, Margus ja Andreas. Puudu oli vaid paar pisiasja: noodid ja neljas mängija. Nelja tšello repertuaari on maailmas vähe loodud ja ka seadeid üpris vähe, sestap olid tšellopoisid kimpus. Nii pöördus Villu nootide saamiseks suures hädas maestro Pärt Tarvase poole. Pärtile tšellokvarteti idee meeldis ja kuuldes, et ühte tšellomängijat oleks veel vaja, pakkus ta ennast. Nii saigi kvartett kokku. “Nüüd on ta koos ja töötab hästi,” ütleb Villu. “Me sobime suurepäraselt,” lisab Pärt. “Kui asjaolude sunnil oleme pidanud ühe või teise asemel kellegi võtma, siis ei toimi asi kunagi samaväärselt. See on mingi seletamatu keemia, mis meid seob.”

Mehed ei eita küll, et vahel ka väikeseid nägelusi ette tuleb. “Kus on neli eestlast, on viis arvamust,” viskab Pärt nalja, “aga hea tahtmise juures mahume ühte ruumi siiski ära.” Erinevad ideed ja vaatenurgad olevatki edasiviiv jõud.

Suund kergemale

Kvarteti kolm nooremat – Villu, Margus ja Andreas – alles lõpetavad õpinguid muusikaakadeemias, samal ajal mängivad kõik kolm ka ERSOs. Pärt on ERSO kontsertmeister ja tšellosolist. Niisiis on kõik akadeemilisemat stiili viljelevad muusikud. C-Jami repertuaari seevastu kuuluvad peamiselt kerge muusika töötlusted. “Kuna ülejäänud ajal, töö ja koolis, teeme klassikalist muusikat, siis on endal ka lõbusam natuke teist liini ajada”, ütleb Villu. “Oleme võtnud suuna vanadele rokkbändidele, näiteks AC/DC, Bon Jovi, Status Quo, Queen...”

Miks nii noored mehed sellist vanainimeste muusikat teevad? “Mina kirjutan, sellepärast,” naerab Pärt. Ja Villu lisab: “Me teeme vanemat muusikat eeskätt selle pärast, et tollane kõlapilt oli palju kirevam ja palju täiuslikum. Praegune popmuusika ei ole piisavalt põnev, et seda nelja instrumendiga välja mängida. Need on tuntud lood, mida kõik inimesed väga hästi teavad. Meie pakume neid uues kuues ja väheke teistmoodi.”

Mõnes projektis on ka solistid kaasa löönud. Näiteks Rebecca Kontus ja Luisa Värk. Paraku nende esituses AC/DC “Thunderstrucki” kuulda ei saa. Solistidega esitatakse ABBAt, Webberit, Valgret, Rannapit ja muud lauldavamat staffi.

Tšellomuusika järgi võib ka tantsida, aga pigem mitte

C-Jami repertuaaris on vähemalt viie-kuue tunni jagu muusikat kõige erinevamatele maitsetele. “Mul on selline hobi, seadeid kirjutada,” räägib Pärt. “Tegelikult ei ole me veel jõudnud kõike läbigi mängida.” Päril soovikontserti nad nõus andma ei ole, aga kontserditellija maitsega püütakse siiski arvestada. “Kui keegi tahab ainult klassikat saada, siis me teeme neile peaaegu ainult klassikat,” ütleb Villu, “aga üritame sinna vahele ka kergema muusika pärleid poetada. See meeldib inimestele.” Kuigi mehed väidavad, et hea tahtmise korral võiks nende muusika saatel tantsu lüüa küll, teatavad nad siiski, et süldipeole esinema ei läheks. “Arne Oidi “Meremehe armastus” ei ole meie rida.”

Kas siis, kui väike viin sees ja meeleolu üleval, on ka nii hoogu mindud, et tuleb välja hoopis uus pala? “Üldiselt me pitsi ei sülitata, aga meil on põhimõtte, et vindise peaga ei mängi,” teatab Pärt tõsiselt, kuid tunnistab, et väikseid vigureid nad mõnikord ikka vahele teevad. “Lugu saab järjest selgemaks ja igauks lisab omalt poolt midagi. Kokkuvõttes pala ainult võidab sellest.”

Ka päril naljakaid seiku on kontsertidel ette tulnud. “Poognat ei ole veel katki löönud,” nendib Villu. “Küll aga ühe kontserdi ajal, kui me Alice Cooperi “Poisonit” mängisime, purunes Andrease all tool. Lugu hakkas just pööreid võtma, järsku käis hirmus raksakas – Andres istus maas, pill oli käes... Aga ta tuli olukorrast väga peenelt, väikese naljaviskamisega, välja.”

Uus mänguasi

Möödunud aasta lõpus said mehed endale uued pillid – elektritõelod, mis on muusikamaailmas suhteliselt uus nähtus. Elektritõellosid küll liigub, aga kaootiliselt. Elektritõellobändi pole C-Jami meeste sõnul maailmas vist ühtegi.

“Meil õnnestus saada täiesti uued, eelmise aasta suvel müüki tulnud Yamaha mudelid,” on Pärt poisikeselikult elevil. “Euroopas on selliseid vist ainult kaks tükki.” C-Jami kutid on uute pillide üle õnnelikud nagu lapsed uue mänguasja üle.

“Siinamaani oleme õhevil,” tunnistab Villu. “Kõiki nõkse pole veel päril selgeks saanud. Ei ole ju kellegi käest nõu küsida – Eestis pole sel alal kellelgi kogemust.” Elektripill on väga põnev selles mõttes, et ta käib kokku nagu lego. Kokkupakituna on nagu väike pulk. Ehtne poiste mänguasi. Aga häält teeb ainult võimendusega. “Mustamäe korteris on sellega väga hea kell neli öösel harjutada – keegi ei kuule,” rõõmustab Villu. Peale selle annab elektritõelloga tekitada mistahes huvitavaid hääleefekte: pasunaheli, trummitümpsu...

Kas see pill eeldab ka erilist repertuaari? “Põhimõtteliselt teeme ikka sama asja,” ütleb Pärt ja lisab muiates: “Mis pilliga me peale läheme, sõltub kohast, kus esineme: mõisakontsertidel mängime tavalise pilliga, A Le Coq Arenal ja Wembley staadionil elektripilliga.”

Vabaõhuüritusel, mis eeldab väga head võimendust, on elektripilli ülesvõimendamine palju lihtsam – mikrofonid jäävad ära, pilli tagant läheb juhe otse pulti.

Kuidas ühendada akadeemilist ja meelelahutuslikku

Kuigi C-Jam on tuure üles saamas ja võtab üsna palju aega meeste elust, ei plaanita ERSO-leiba veel maha panna. “Need on iseloomult ning stiililt nii erinevad asjad, ja vaheldust on ju vaja,” seletab Villu. “Kui sa ainult üht asja teed, siis lõpuks tüütab see ära. On hea vaheldus mängida ERSOs ja veel parem vaheldus on mängida C-Jamis.”

Mehed tunnistavad, et kaht asja ühendada on teinekord päril keeruline – toimuvad ju nii ERSO kui ka C-Jami kontserdid põhiliselt ikka õhtuti. “Logistika ongi hästi põnev,” räägib Villu. “Paras keemia kohe, peab ütlema. Bändimängud on tavaliselt ikkagi õhtuti hiljem, nii saab kaks asja üksteise järel teha. Aga on olnud ka samal ajal :-). Mõnikord Eestimaa erinevates nurkades. Närv peab olema päril kõva, peab suutma ennast kiiresti ühelt asjalt

teisele ümber lülitada. Mõnikord on kahe mängu vahel kümme minutit ja sa pead Tallinna liikluskeerises ühest punktist teise jõudma. Sügisel oli selline juhtum, et mina ja Andreas tegime ERSO kontserti, pärast seda oli meil umbes viis minutit, et jõuda lauluväljakule mängule. Jooksime frakis lavalt maha, pöörutasime lauluväljakule. Teised poisid olid juba kohal, panid mikreid üles. Kohale jõudes vahetasime seal samas õues külma ja tuule käes riided, tormasime raksti peale ja kütsime hoopis muud asja.” Kahtlemata selline elu väsitab, aga adrenaliin ja närvikõdi, mis sellega kaasneb, on mõnus, nendivad mehed. Seda enam, et siia maani pole midagi untsu läinud.

Kuulsus meeldib, aga tsirkust ei tee

Muusik töötab ka siis, kui teised tahavad ennast hästi tunda.

Pole kerge olla pillimehe pruut või sõber. “Olen tähele pannud, et teise eluala inimestega on raskem lävida,” ütleb Villu. “Nendega ei ole nii head klappi kui muusikutega. Ega me vist päris normaalsed ei ole.” Ning Pärt lisab: “Pillimehekutset ei peeta elukutseks – see on pigem elustiil. Normaalsed inimesed selles ametis vastu ei pea. “Lisaks sellele, et väikse kiiksuga, pidid pillimehed ka edevad olema. Pärt ja Villu ei eita, et kuulsus neile meeldib. Üritan uurida, mida nad selle nimel oleks valmis tegema. Eurovisioonil esinema? “Selle üle oleksime pikalt aru pidanud,” ütleb Pärt mõtlikult. Ka Villu vangutab kõheldes pead, aga tunnistab siiski üles, et üks pundi liige, Margus, lõi “Ice-cold Story” loos tänavu kaasa. Puha poolpaljalt. “Nagu ma aru saan, olete publiku rõõmuks valmis ennast paljaks kiskuma?” küsin. “See on väga vale arusaam,” teatab Pärt kategooriliselt. “Mitte mingil juhul! Särk jääb kindlasti selga ja püksid jalga. Ila ei tilgu ja täis ei ole. Kõik toimub sündsuse piirides.” Niisiis olevat Marguse Eurovisiooni ülesastumine olnud marginaalne. C-Jami stiil on pigem James Bondi tüüpi viisakas lohakus. “Meie tahame publiku ikka pillimänguga käima tõmmata,” ütleb Villu. “Vahele puhume juttu ja viskame nalja. Siia maani on see toiminud.”

Apocalyptic stiilis tukaviskamist tõsised eesti mehed ei tee. Üldse ei soovi C-Jami kutid, et neid eesnimetatud bändiga võrreldaks. “Meil on ühist nii palju, et mõlemad oleme tšelloansamblid,” teatab Pärt. “Muus osas ei tahaks ma meid üldse võrrelda.” Villu on vanema kolleegiga täiesti nõus: “Tšelloansambleid on maailmas väga vähe, piisab kahe käe sõrmedest, et üle lugeda. Ja kui mõni tekib, siis kohe hakatakse paralleele tõmbama. Me üritame oma asja ajada, teha oma stiili.” Pärt lisab Apocalyptic jutule jätkuks: “Sellepärast me endale elektritšelloid hankisimegi, et Apocalypticast kohe mitu sammu ette minna. Neil on ümber ehitatud tavalised pillid. Meie käsi ei tõuse sellist pilli lõhkuma.

Niisiis, Apocalyptic ei meeldi, aga kes siis on lemmikartistid? “See küsimus rõõmustab mind alati, kui seda küsitakse,” naerab Villu. “Kuna me varahommikust hilisõhtuni mängime pilli ja oleme muusika sees, siis vabal ajal tahab kõrv puhkust – raadio on vait ja makki sisse ei lülita.” Esimene liigutus pärast pikka tööpäeva autosse istudes on raadio välja lülitada. Vaikus on kuldne.